

Themadag ziektekostenverzekering voor minima en Voedselbanken, georganiseerd door het Fries Samenwerkingsverband Uitkeringsgerechtigden (FSU). Leeuwarden, vrijdag, 13 oktober 2006.

Ziektekostenverzekering voor minima

Per 1 januari 2006 kwam een heel nieuwe Zorgwet tot stand. De premies werden een stuk hoger. Er ontstonden mogelijkheden voor collectieve verzekeringen, ook voor mensen met een minimuminkomen. Gemeenten sloten hiertoe overeenkomsten met een zorgverzekeraar. Vandaag wordt over dit thema gesproken op de themadag ziektekostenverzekering voor minima, georganiseerd door het FSU. Gespreksleider: Nanne de Jong.

De meeste Friese gemeenten hebben zich aangesloten bij een collectieve overeenkomst. Dit is gunstig voor de premie. Deze overeenkomsten gelden voor zowel de basisverzekering alsook voor de aanvullende verzekeringen.

Gemeenten zijn verplicht tot een minimabeleid. Als er een bepaalde medische voorziening niet gedekt is, moeten de gemeenten deze betalen uit de bijzondere bijstand.

Er wordt gesproken over percentages van de bijstandsnorm. Nanne deelt mee, dat men tot 115% van de bijstandsnorm kan meedoen.

Gerrie deelt mee, dat in Noord-West-Friesland 8 gemeenten aan de collectieve verzekering meedoen. Veel ouderen maken er gebruik van. Dit levert een korting van 10% op de normale premie op.

Men merkt op, dat bij bijzondere bijstand soms een drempel wordt opgeworpen. Nanne antwoordt, dat dit toegestaan is.

Niet alle gemeenten nemen deel aan een collectieve verzekering. Maar de niet-deelnemende gemeenten kennen andere, eigen regelingen.

Er wordt een vraag gesteld, wat er gebeurt, als je collectief verzekerd bent en je krijgt een baan, als deze op het minimum is? Antwoord: de collectieve verzekering kan doorlopen, want die geldt tot een bepaalde inkomensgrens. Maar je moet je wél eerst afmelden en vervolgens weer aanmelden.

Ik dacht, dat na de chaos tot begin maart nu alles redelijk geordend liep. Zelf kreeg ik als callcenter agent, welke functie ik tot 3 maart 2006 uitoefende, uiteraard veel met de chaos te maken, via telefoontjes van klanten. Maar wat ik vandaag hoor, is, dat er nog steeds veel onduidelijkheden bestaan en zaken misgaan. Bijvoorbeeld met 18-jarigen. Een deelnemer aan de bijeenkomst vertelt, dat zijn dochter op 6 maart van dit jaar 18 jaar werd. Op 18 maart moest ze naar de tandarts. Later kwamen haar ouders erachter, dat ze de hele maand onverzekerd was geweest. De ouders namen contact op met de zorgverzekeraar. Deze stelde hen in het ongelijk. De ouders weigerden de tandartsrekening te betalen. Uiteindelijk heeft de zorgverzekeraar toen betaald.

Het gezin had de wijziging in februari aan de zorgverzekeraar doorgegeven.

Kinderen van 18 jaar die dagonderwijs volgen hebben in Friesland recht op de collectieve verzekering bij de Friesland Zorgverzekeraar, de AV Frieso. Nanne constateert, dat er dus een knelpunt bestaat ten aanzien van kinderen die in het lopende verzekeringsjaar 18 jaar worden. Zowel door de zorgverzekeraars als ook door de gemeenten wordt hierover verkeerde informatie gegeven.

Bezoekster Josefin vertelt over een studerende jongen. Hij werd 18 in november 2005. Zijn ouders verzekerden hem bij een andere maatschappij. Maar...hij liep stage en werd vanuit de stage verzekerd. Na de stage, toen hij zich niet afmeldde, kwamen daar problemen van. De ouders hebben 6 maanden dubbel betaald. Men deelt mee, dat de verzekerde zelf verantwoordelijk is voor aan- en afmelding. Maar iemand die net 18 jaar is geworden denkt daar nog niet altijd aan, aan dat soort praktische kwesties.

Nog een probleem met jongeren die de leeftijd van 18 jaar bereiken, is, dat ze niet automatisch formulieren voor de zorgtoeslag krijgen toegestuurd van de Belastingdienst. Dit is wel door de Belastingdienst toegezegd. Gevolg: als de zorgtoeslag eenmaal wordt aangevraagd, krijgt men soms pas na maanden deze uitgekeerd.

Het is jammer, dat het Zorgbelang Friesland (voorheen PCPF) hier vandaag niet aanwezig is. Zij hebben Melddagen gehad en deelden mee, dat ze maar een paar meldingen hadden ontvangen. Maar hier hadden ze volop informatie over meldingen kunnen vernemen!

Bezoeker Frits deelt mee, dat de IB-groep gedeeltelijk de premies van 18-plussers compenseert. Maar deze vergoedingen worden eens per kwartaal uitbetaald. Een 18-jarige moet zelf bijzondere bijstand aanvragen.

De verplichte verzekering gaat in in de maand volgend op de maand, waarin de jongere 18 jaar is geworden.

Frits deelt mee, dat bij een AV Frieso de aanvullende tandartsverzekering die een klant had wordt beëindigd, zonder dit aan de klant mee te delen. Maar de hoogste tandartsverzekering kan wel eens hoger uitkeren dan de AV Frieso! Toch wordt ook deze hoogste tandartsverzekering dan zomaar beëindigd.

Bezoekster Inge bespreekt dat er geen restitutiepolis is bij de collectieve verzekering. Frits antwoordt, dat het Verbond van Verzekeraars niet moeilijk doet over bezoeken aan zorgverleners, met wie geen overeenkomst is gesloten. Veel tandartsen sluiten zich echter niet aan bij zorgverzekeraars, met als gevolg, dat het kan voorkomen, dat men bij de tandarts direct moet afrekenen (Bezoekster Aafke bijvoorbeeld) en dan de nota moet opsturen aan de zorgverzekeraar.

Een aantal beroepsgroepen zijn het systeem van de betalingen van de zorgverzekeraars spuugzat en gaan wellicht het voorbeeld van de tandartsen volgen. Dit vormt natuurlijk een groot financieel probleem voor mensen met een minimuminkomen. Zij kunnen zich deze grote bedragen niet veroorloven. Het Cliëntenplatform zou dit als punt bij de gemeenten kunnen aankaarten, dat de Sociale Dienst deze kosten betaalt.

Inge merkt op, dat in de collectieve verzekering van de Friesland Zorgverzekering alleen een naturapolis mogelijk is, en dat dit zou moeten veranderen. Andere verzekerden krijgen de mogelijkheid van een combinatiepolis. Frits antwoordt hierop, dat het Cliëntenplatform zich niet hard zou moeten maken voor een restitutiepolis (Immers, dan moet je eerst alle kosten vooruit betalen) maar voor contracten met alle zorgverleners.

Frits merkt op, dat sommige verzekeraars individuele overeenkomsten afsluiten met ziekenhuizen. Het gevolg is dan, dat er ondanks naturapolissen restitutieafspraken worden gemaakt met de ziekenhuizen.

Er wordt over de no-claim gesproken. Een dezer dagen hebben de media bericht over de trage administratie van ziekenhuizen, met als gevolg, dat klanten, die eerst hun no-claim terugkregen, deze moesten terugbetalen aan de zorgverzekeraar. Hierover kregen ze ook geen bericht, het werd gewoon van hun rekening afgeschreven! Volgens Frits is er een afspraak in de nieuwe Zorgwet, dat er direct afgerekend wordt. Maar Nanne antwoordt, dat een betrokkene zelf weet, dat er een behandeling is geweest.

Wij zijn het erover eens, dat de no-claim moet worden afgeschaft. Nanne merkt op, dat wij voor dat standpunt de brede meerderheid van de Tweede Kamer achter ons hebben. Frits vraagt zich af, of wij daar wel zo blij mee moeten zijn: er komt misschien een verplicht eigen risico voor in de plaats. Nanne zegt, dat wij daar niet mee akkoord moeten gaan.

Er wordt een vraag gesteld over de zorgverzekering van iemand, die eerst in de bijstand zat, en vervolgens in een reïntegratietraject wordt geplaatst, een ID-baan krijgt of een contract via REAX? Wat gebeurt er dan met de AV Frieso? Nanne antwoordt, dat dit eerder vanmorgen al besproken is: bij een inkomen op het minimum kan de collectieve verzekering doorlopen, maar men moet zich wèl af- en vervolgens weer aanmelden!

Er wordt besproken, dat REAX en de Sociale Dienst deze informatie aan de betrokkene zouden moeten verstrekken. Maar zij blijken vaak zelf niet op de hoogte te zijn van de gang van zaken!

Frits merkt op, dat werkgevers en directeurs van Sociale Diensten onderhandelingen voeren met de Friesland Zorgverzekeraar, maar dat de verzekeringnemers niet in dit overleg worden betrokken. Er wordt wel over de verzekeringnemers gesproken, maar niet met hen.

Wat betreft de aanbevelingen zullen er brieven worden gestuurd naar: de Belastingdienst, de Vereniging Friese Gemeenten en de Friesland Zorgverzekeraar. Nanne zegt, dat er ook een open brief aan de media zal worden gestuurd.

Nanne bespreekt de stappen. Het FSU en de Cliëntenraden zullen aankondigen, welke rol zij in dit geheel zullen spelen.

Bij de tweede stap is de vraag: willen wij zo'n rol spelen? Indien ja: hoe gaan we dat doen? Besloten wordt, dat een delegatie van deze groep deelnemers met de Vereniging Friese Gemeenten gaat praten. Dit zijn Gerrie, Frits, Josefien en nog iemand van het FSU.

De Sociale Alliantie heeft een rapportage met een aantal aanbevelingen gemaakt.

Voedselbanken en vergelijkbare initiatieven

Nanne begint, met een bericht uit de krant te bespreken. Een raadslid uit Staphorst heeft opgemerkt, dat de Voedselbanken moeten worden afgeschaft. De inkomens van mensen met lage inkomens moet worden verhoogd. De maatschappij moet niet met de verantwoordelijkheid voor een politiek probleem worden opgezadeld.

Nanne deelt mee, dat in een heel aantal gemeenten een heel aantal fracties tegen de Voedselbanken is. Zij vinden, dat Den Haag met deze situatie geconfronteerd moet worden. Gemeenteraden kennen een aantal oplossingen voor dit soort zaken. Nanne vertelt, dat het CDA in de Voedselbanken ook al een alibi begint te vinden: het CDA zegt, dat het mooi is, dat er weer particulier initiatief ontstaat, dat de mensen zich weer betrokken tonen met elkaar, etc. etc.

In juni stond er een artikel in de Leeuwarder Courant, dat de Adviesraad van Smallingerland zich principieel tegen de Voedselbanken uitsprak.

Er ontstaat een discussie tussen de bezoekers. Sommigen zijn principieel tegen. Eigenlijk lijkt iedereen wel tegen te zijn, maar sommigen redeneren: "Een politieke oplossing (als die er al komt) kan lang op zich laten wachten. Voor deze mensen probeer je toch wat te doen". We zijn het er geloof ik wel allemaal wel over eens, dat het uiteindelijk een schande is, dat het nodig is.

Inge vertelt, dat er in Leeuwarden behalve een Voedselbank ook een Kledingbank is ontstaan. Je moet dan van alles aantonen, over je inkomenssituatie e.d., je krijgt op die manier een onder-ondermaatschappij. Nanne vergelijkt het met de kastenmaatschappij in India.

Frits bespreekt een tijdelijk karakter van de Voedselbanken en van de verstrekking van de pakketten aan klanten. De politiek heeft een inspanningsverplichting, om in de toekomst te voorkomen, dat deze situatie weer noodzakelijk wordt.

Besproken wordt ook de inhoud van voedselpakketten. Iemand stelt een vraag, of de inhoud overal hetzelfde is. Nee, wie voedsel over heeft, brengt het naar de Voedselbank. Inge kent een gezin, dat er mee gestopt is. De inhoud bevatte onnodige producten, zoals veel snoep. Frits deelt mee, dat men in Skarsterlân pakketten laat samenstellen op basis van wat nodig is. Josefiën vraagt, hoe vaak klanten zo'n pakket krijgen: eens per week, eens per maand?...Frits antwoordt, dat dit lokaal verschilt.

Als besproken wordt, dat Voedselbanken wellicht algemeen toegankelijke winkels zouden moeten worden, wijst Inge op het gevaar van commercie. Dit is bij de Kringloopwinkels ook gebeurd.

Er wordt een aanbeveling gedaan, om de privacy van de klanten van de Voedselbanken te waarborgen. Het mag niet zo zijn, dat de gemeenten inzage hebben in de klantbestanden van de Voedselbanken.

Frits merkt op, dat het wél belangrijk is, dat een Voedselbank zelf kennis heeft over de situatie van de burger. Er bestaat dan de mogelijkheid van een vraaggericht pakket, waarbij het pakket is aangepast aan de kennis over de klant. Bijvoorbeeld als er een verjaardag nadert. De structuur over de kennis van zaken van de afnemers dient anoniem te zijn. Er moet iets met de informatie gedaan kunnen worden. Anders kunnen inspanningsverplichtingen niet nagekomen worden. Dan kan men niet signaleren. Als er een probleem bestaat, dat groter is dan het individu, dient de gemeente als vangnet te fungeren. Een gemeente heeft directe verantwoordelijkheid voor haar burgers.

Gerrie bespreekt samenwerking tussen UWV, CWI en Sociale Diensten. Een andere deelneemster antwoordt, dat dit alleen maar bureaucratie betekent en geen samenwerking. Nanne legt uit, dat zoiets *ketenoverleg* heet en dat dat niet werkt, ook de Broodnoodregeling niet.

Besproken wordt ook, wanneer je in aanmerking kunt komen voor hulp via de Voedselbank. In Leeuwarden was het in het verleden zo, dat je die hulp alleen kreeg, als je schulden had. Nu is dat veranderd, en moet je voldoen aan een inkomenstoets.

Het ligt in de lijn van signalering om te bekijken, of mensen ook voorzieningen missen. Waar kun je ruggesteun krijgen, waar kun je geholpen worden? Bij zo'n gesprek moet echter geen medewerker van de Sociale Dienst betrokken worden!

We gaan naar de vaststellingen. Deze zijn:

1. De Voedselbank is een tijdelijk, noodzakelijk kwaad;
2. De pakketten dienen vraaggericht te zijn;
3. Men dient te signaleren. Immers, deze signalen zijn belangrijk, omdat zij weer bij de gemeenten en bij de landelijke politiek terechtkomen;
4. Contacten met de Voedselbank dienen benut te worden, om te wijzen op alle rechten van de klanten.

Inge heeft tot slot nog een tip, om een themadag te organiseren over Belastingen en kortingen.